

7. Měnové podmínky

Koruna byla meziročně silnější vůči euru i dolaru, mezičtvrtletně ale oslabovala.

Nastavení měnověpolitických sazeb se ani v průběhu 3. čtvrtletí 2023 nezměnilo, a tak dvoutýdenní repo sazba zůstala na úrovni 7,00 %, diskontní sazba na 6,00 % a lombardní na 8,00 %.¹ V průběhu 3. čtvrtletí docházelo k postupnému oslabování koruny vůči euru i dolaru. Kurz koruny vůči euru dosahoval na konci června 23,73 CZK/EUR a do konce září oslabil na 24,34 CZK/EUR. Průměrný kurz koruny vůči euru ve 3. čtvrtletí činil 24,14 CZK/EUR a mezičtvrtletně tak byl slabší o 55 haléřů. Meziročně byl silnější o 44 haléřů. Kurz koruny vůči dolaru oslabil z 21,83 CZK/USD na konci června na 22,97 CZK/USD ke konci září. Průměr za celé 3. čtvrtletí dosáhl 22,17 CZK/USD a kurz vůči dolaru tak mezičtvrtletně oslabil o 50 haléřů, ale meziročně byl silnější o 2,23 koruny.

Klesaly výnosy vládních dluhopisů s krátkodobou splatností.

Krátkodobé úrokové sazby mezibankovního trhu se v souladu s měnověpolitickými sazbami téměř neměnily. Měsíční PRIBOR sazba prakticky stagnovala a tříměsíční PRIBOR sazba klesla o 0,06 p. b.² na 7,09 % ke konci září. Výraznější pohyb byl ve 3. čtvrtletí patrný u mezibankovních sazeb s delší splatností – šestiměsíční PRIBOR sazba klesla o 0,11 p. b. na 7,06 % a roční dokonce o 0,29 p. b. na 6,85 %. Průměrné výnosy vládních dluhopisů s krátkodobou splatností během 3. čtvrtletí klesly o 0,32 p. b. na 5,04 %. U střednědobé splatnosti (mezi 2 a 5 lety) výnos klesl o 0,07 p. b. na 4,57 %. Naopak u dlouhodobých dluhopisů došlo k nárůstu sazby o 0,15 p. b. na 4,49 %.

Po šesti čtvrtletích poklesl mírně meziročně vzrostl objem netermínovaných vkladů

Změny úrokových sazeb vkladů domácností byly ve 3. čtvrtletí minimální. Průměrná úroková sazba jednodenních vkladů ke konci září činila 1,56 % a podobně jako úročení běžných účtů (0,26 %) se téměř nezměnila. Drobný pokles sazby byl zaznamenán u vkladů domácností s dohodnutou splatností (-0,09 p. b. na 6,02 % na konci září). Úročení jednodenních vkladů pro nefinanční podniky naopak dál rostlo (0,16 p. b. na 2,06 % ke konci září) a podobně na tom byly také jejich běžné účty (+0,13 p. b. na 1,23 %). Naopak v případě vkladů s dohodnutou splatností úrokové sazby v podstatě stagnovaly a ke konci 3. čtvrtletí dosahovaly v průměru 6,50 %. Celkový objem vkladů meziročně stoupl o 8,0 % a tempo tak mírně zrychlilo. Rychleji narůstaly vklady vládních institucí (16,2 %) a domácností³ (6,9 %). Naopak u nefinančních podniků došlo k výraznému oslabení meziročního růstu na 1,2 %, za čímž kromě silné srovnávací základny loňského roku stojí i poněkud netypicky hluboký mezičtvrtletní propad vkladů. Po šesti čtvrtletích propadů mírně meziročně vzrostl objem netermínovaných vkladů (0,4 %), termínované vklady byly meziročně vyšší o 22,7 %, což je nejmenší přírůstek od konce roku 2021.

Úrokové sazby úvěrů pro domácnosti se výrazněji neměnily.

Pohyb úrokových sazeb úvěrů pro domácnosti se ve 3. čtvrtletí také téměř zastavil. Prakticky se nezměnilo průměrné úročení úvěrů na spotřebu (9,52 % ke konci září). V případě úvěrů na bydlení se průměrná úroková sazba zvýšila o 0,10 p. b. na 5,50 %, přičemž za tím téměř výhradně stály úvěry s fixací mezi pěti a deseti lety, kratší fixace zůstaly téměř nezměněny. Co se týká objemu úvěrů poskytnutých domácnostem, meziroční přírůstek objemu úvěrů na spotřebu dosáhl 10,5 % a podruhé v řadě tak byl dvouciferný. Meziroční růst objemu úvěrů na bydlení zpomalil na 4,3 %. Pokračovalo zrychlování meziročního růstu objemu úvěrů ze stavebního spoření (28,1 %), který roste dvojciferným tempem již čtyři čtvrtletí. Naopak u hypoték tvořících naprostou většinu úvěrů na bydlení tempo zpomalilo na 4,1 %. Údaje o nových hypotečních úvěrech⁴ neukazovaly na výraznější změnu situace ve srovnání s předchozím půlrokem. Většinu z nových úvěrů ke konci září tvořila ostatní nová ujednání (11,3 mld. korun) následovaná čistými novými úvěry včetně navýšení (10,1 mld.). Refinancované

¹ Není-li uvedeno jinak, je zdrojem údajů v této kapitole databáze ARAD České národní banky. Hodnoty směnných kurzů jsou rovněž převzaty od ČNB.

² Není-li uvedeno jinak, je změnou úrokových sazeb myšlen rozdíl mezi hodnotou ke dni 30. 6. 2023 a 31. 3. 2023.

³ Obyvatelstvo včetně živnostníků.

⁴ V nových smlouvách jsou zahrnuti i refinancované úvěry a ostatní ujednání. Refinancované úvěry zahrnují stávající smlouvy sjednané nově u jiné banky, zatímco ostatní nová ujednání jsou stávající smlouvy sjednané s novými podmínkami u stejné banky.

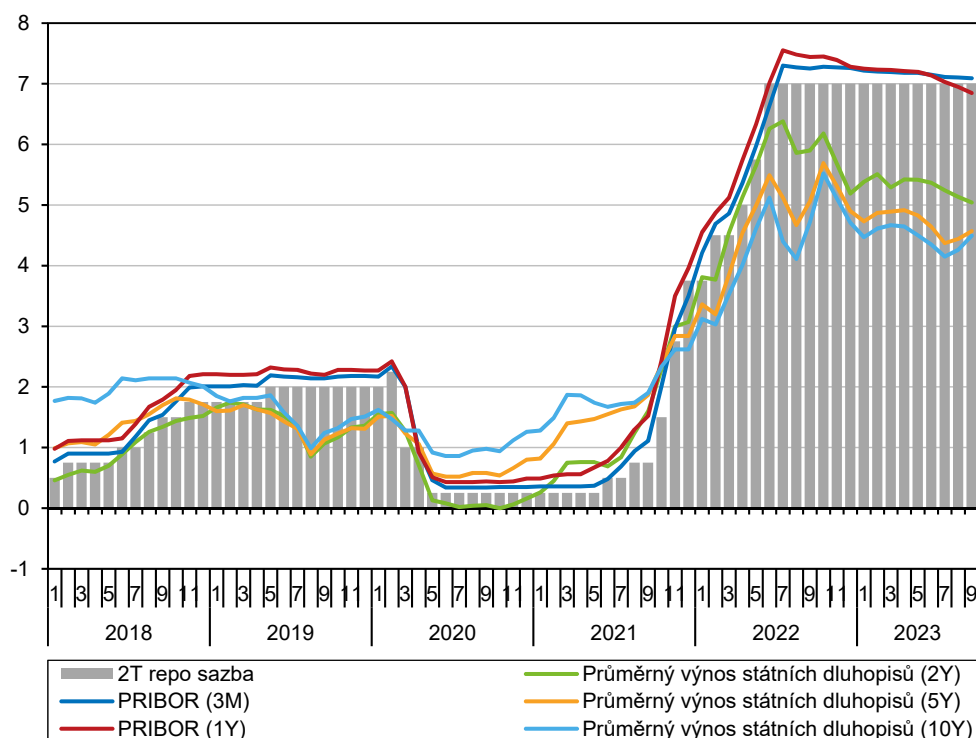

úvěry dosáhly 1,7 mld. korun. Většinu nových smluv tak tvořily dříve uzavřené úvěry, u kterých došlo k ukončení období fixace a bylo nutné sjednat nové podmínky. Celkové zadlužení domácností se meziročně zvýšilo o 4,7 % na 2 294,8 mld. korun.

Dál rostl podíl úvěrů v cizí měně na celkovém objemu úvěrů pro nefinanční podniky.

Vývoj úrokových sazeb úvěrů pro nefinanční podniky byl během 3. čtvrtletí různorodý. Zatímco průměrná sazba v případě úvěrů do 7,5 mil. korun stoupla o 0,27 p. b. na 8,30 %, úrokové sazby u střední kategorie úvěrů mezi 7,5 a 30 miliony stagnovaly těsně pod 9 % (8,96 % ke konci září) a úvěry nad 30 milionů byly úročeny v průměru 8,82 %, což představuje pokles o 0,30 p. b. Celkový objem úvěrů a pohledávek nefinančních podniků byl ke konci 3. čtvrtletí meziročně vyšší o 4,3 %, přičemž za růstem zcela stály úvěry v cizí měně⁵ (14,9 %), zatímco korunové úvěry meziročně klesly o 4,3 %. Úvěry v cizí měně představovaly 49,4 % z celkového objemu úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům. Výrazně meziročně narůstal objem úvěrů poskytnutých v uskupení profesních, vědeckých, technických a administrativních činností (17,7 %), v peněžnictví a pojišťovnictví (15,0 %), v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla, vzduchu, vody a odpadů (12,7 %) a v zemědělství (11,5 %). Zvýšil se také objem úvěrů v činnostech v oblasti nemovitostí (7,7 %) a ve stavebnictví (5,8 %). Objem poskytnutých úvěrů byl meziročně výrazně nižší v dopravě a skladování (-10,2 %) a klesl také u informačních a komunikačních činností (-6,1 %), v ubytování a stravování (-4,4 %). Drobné meziroční poklesy se po delším období růstu objevily také ve zpracovatelském průmyslu (-1,5 %), ve velkoobchodě a maloobchodě a opravách a údržbě motorových vozidel (-1,3 %) a ve veřejné správě a obraně, povinném sociálním zabezpečení, vzdělání a zdravotní péči (-1,1 %).

Graf č. 16 Tržní úrokové sazby (v %)

Zdroj: ARAD, ČNB

⁵ Úvěry v cizí měně začaly prudce růst po začátku opětovného zvyšování měnověpolitických sazeb v červnu 2021.